

PEDAGÓGUSOK IKT ATTITÚDJÉNEK ELEMZÉSE

Jenák Ildikó
Pécsi Tudományegyetem

Kulcsszavak: IKT; pedagógusattitúd; oktatásmódszertan

A köznevelésben dolgozó tanárok többsége a digitális korszak eszközei nélkül szocializálódott és tanult. Az ő gondolkodási mintázatuk sokszor jelentősen eltér az újabb (Y és Z) generációkhoz tartozóétól, akik számára a digitális és hálózati kultúra természetes, a modern eszközök használatát könnyebben tanulják. Problémaként jelentkezik az is, hogy a tanárképzés során a digitális kompetenciákat fejlesztő kurzus nem érhető el kötelező jelleggel. Ám a nemzetközi oktatáspolitikai előírásoknak megfelelően, a tanulók digitális kompetenciáinak irányított fejlesztése csak olyan tanárok által valósítható meg, akik maguk is jártasak az IKT terén. Módszertani kutatásunk során feltételeztük, hogy a megfelelően alkalmazott IKT javítja a tanulók teljesítményét. Azonban felmerült a kérdés, hogy a tanárok képesek-e ily módon megfelelően alkalmazni a rendelkezésre álló eszközöket és mennyire nyitottak rájuk. Előadásomban bemutatom, hogy a tanárok mennyire vannak tisztában az új technológiai fogalmakkal, koncepciókkal, az IKT adta lehetőségekkel; mennyire tartják használhatónak az IKT-eszközöket a diákok tanulási folyamatainak tervezése során; illetve mennyire állnak pozitívan a technológiai fejlesztések használatához. A tudásalapú társadalom eszméjének, az európai sztenderdeknek és a globális trendeknek megfelelő látásmódot kerestem a szövegekben. Célom volt rekonstruálni, hogy milyen kép él a tanárok fejében a modern oktatási lehetőségekről. A vizsgálatot diskurzuselemzéssel végeztem. Ehhez 22 levelező tagozatos hallgató szövegét használtam fel. A tanárjelöltek írásukban a „Hogyan segítheti az IKT a szakmódszertanokat?” kérdésre adtak választ. A kvalitatív elemzésre alkalmas QDA Miner Lite szoftvert alkalmaztam. Kíváncsi voltam, hogy a rendelkezésre álló szövegek nyelvezete és fogalomhasználata milyen, valamint milyen érzések tükröződnek a válaszokból. Először azt vizsgáltam, hogy a szövegekben a modern oktatási és technológiai hívószavak és kulcskonceptiók ismerete és használata mennyire jellemző; majd azt, hogy milyen digitális eszközöket ismernek a tanárok, melyeket a tanulási folyamatok tervezésénél felhasználhatnak; végül azt, hogy a szövegek mennyire pozitív vagy negatív felhanggal rendelkeznek. Az eredmények alapján a modern kifejezések még nem épültek be a tanárok gondolkodásába, és a jelentős arányban előforduló kulcsfogalmak sem mostani keletűek, azaz a pedagógusok jelentős lemaradással bírnak a gazdasági-technológiai fejlődéshez képest. Megmutatkozott az is, hogy a tanárok nem ismerik vagy nem tudják használni az adott eszközöket. Azonban pozitívum, hogy nyitottak a technológiai fejlesztések használatára, ami alapot teremt továbbképzésükhöz. A vizsgálat eredménye hozzájárul a tanárképzés és a szakmai továbbképzések rendszerének fejlesztéséhez, ami alapfeltétele a tudásalapú társadalomhoz illeszkedő új nevelési paradigma hatékony megvalósításának.

A kutatást az MTA Szakmódszertani Pályázata (2014) támogatta.